

Provinciale Staten van Groningen
Gemeenteraad gemeente Groningen
Gemeenteraad gemeente Midden-Groningen
Gemeenteraad gemeente Eemsdelta
Gemeenteraad gemeente Oldambt
Gemeenteraad gemeente Het Hogeland

Datum : 2 maart 2022
Documentnummer : 2022-022470
Dossiernummer : K37163
Telefoonnummer : 050 752 75 28
E-mail : info@nationaalprogrammagoningen.nl
Bijlagen : Advies onafhankelijke beoordelingscommissie, eindrapportage verdiepend onderzoek, methode verdiepend onderzoek
Onderwerp : Aanbiedingsbrief bij advies onafhankelijke beoordelingscommissie

Geachte raads- en Statenleden,

Nationaal Programma Groningen is in 2019 gestart en inmiddels zijn meer dan 200 projecten goedgekeurd. We kunnen dan ook zeggen dat inmiddels ervaring is opgedaan met het opzetten, beoordelen en uitvoeren van projecten. Het bestuur heeft de onafhankelijke beoordelingscommissie gevraagd om te onderzoeken of Nationaal Programma Groningen op de goede weg is en of, en zo ja in hoeverre, bijsturing nodig is. Dat heeft geresulteerd in bijgevoegd advies, dat wij u hierbij ter informatie aanbieden.

Aanleiding

In 2019 is het programmakader voor Nationaal Programma Groningen vastgesteld door gemeenteraden in het aardbevingsgebied en Provinciale Staten. Daarin zijn hoge ambities en doelstellingen opgenomen. Vervolgens zijn in datzelfde jaar afspraken gemaakt over de toedeling van een eerste deel van de financiële middelen aan provincie en gemeenten. Begin 2020 is een onafhankelijke beoordelingscommissie¹ (hierna: de commissie) ingesteld om te toetsen of programma's en projecten bijdragen aan de ambities en randvoorwaarden van Nationaal Programma Groningen. Het bestuur wil er alles aan doen om te leren van de ervaringen tot nu toe en de uitdagende ambities te behalen. Daarom heeft het de commissie gevraagd om een advies uit te brengen.

Bevindingen

De commissie heeft haar advies gebaseerd op de ervaring die de commissie de afgelopen tijd heeft opgedaan met het beoordelen van projecten en op een verdiepend onderzoek naar de projectenportefeuille van Nationaal Programma Groningen. Dat verdiepend onderzoek is uitgevoerd door een consortium dat bestaat uit E&E advies, Aletta Advies en Sociaal Planbureau

¹ De onafhankelijke beoordelingscommissie is ingesteld om te toetsen of programma's en projecten bijdragen aan de ambities en randvoorwaarden van Nationaal Programma Groningen. Dit doet de commissie onafhankelijk, de leden maken geen onderdeel uit van de organisaties die betrokken zijn bij Nationaal Programma Groningen.

nationaal programma groningen

Groningen. Dit consortium voert ook de jaarlijkse monitoring en evaluatie van het nationaal programma uit.

Allereerst benadrukt de commissie dat het enthousiasme en de voortvarendheid waarmee inwoners, bedrijven, organisaties en overheden de initiatieven van Nationaal Programma Groningen vormgeven en uitvoeren laat zien dat zij zich verantwoordelijk voelen voor de toekomst van hun provincie. De commissie heeft veel waardering voor de vele goede projecten die in uitvoering zijn.

Verder rapporteert de commissie onder andere de volgende bevindingen:

- Lokale programma's van gemeenten leggen vooral de nadruk op leefbaarheid. Het provinciale programma zet met name in op economische versterking van de regio.
- De economische projecten zijn vooral gericht op het vergroten van de werkgelegenheid in de regio en het bevorderen en stimuleren van innovatie en ondernemerschap.
- Er is aandacht voor het verhogen van de arbeidsparticipatie door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen. Maar ook voor het bieden van een betere school- en leefomgeving voor kinderen.
- Er is met name sprake van cofinanciering bij economische projecten en een aantal grote projecten op het gebied van natuur en klimaat. Wel is er in het algemeen nog weinig focus op biodiversiteit en natuurontwikkeling.
- Een deel van de toegekende financiële middelen is nog niet uitgegeven en loopt achter op de vastgestelde planning. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn. De commissie benadrukt dat zij hier op dit moment geen zicht op heeft en dat het van belang is om de exacte redenen nader te onderzoeken.

Aanbevelingen

Om de impact van Nationaal Programma Groningen nog verder te vergroten heeft de commissie op basis van de bevindingen de volgende drie aanbevelingen gedaan:

- Formuleer een hoofddambitie op het terrein van economie en werken en leren die sturing geeft aan de besteding van de resterende middelen. Zorg voor een regierol op provinciaal niveau, zodat projecten meer op elkaar afgestemd zijn en er van elkaar geleerd kan worden.
- Focus op doelbereik, effectiviteit en efficiency. Projecten moeten niet alleen op de korte termijn urgente problemen oplossen, maar ook op de lange termijn bijdragen aan de brede welvaart van de regio.
- Let op voldoende implementatiekracht. Onderzoek wat nodig is in de benodigde infrastructuur om de uitvoeringskracht van partijen te borgen en ondersteun daarbij.

De commissie heeft haar advies aan het bestuur gepresenteerd en geadviseerd om de invulling van de aanbevelingen vorm te geven in een plan.

Vervolg

Het bestuur heeft besloten om de komende maanden te gebruiken voor nadere gedachteontwikkeling over de invulling van het tweede deel van het programma. Het bestuur neemt daarin onder andere dit advies van de commissie mee. Ook heeft het bestuur de beschikking over de nulmeting, de Monitor 2021 en het jaarverslag om een koers op te baseren.

Daar komt bij dat in 2023 een tussentijdse evaluatie op de planning staat. Deze evaluatie is destijds zo gepland om richting te kunnen geven aan de toedeling van middelen voor de tweede

nationaal programma groningen

helft van het programma. Gelet op de informatie die met het advies van de commissie, nulmeting, Monitor 2021 en het jaarverslag voorhanden is, is de vraag aan de orde of een tussentijdse evaluatie in 2023 zinvol is. Ook daar zal het bestuur zich op beraden.

Dit betekent dat het bestuur voor de zomer een aantal besluiten zal nemen. Ten eerste over het moment waarop een tussentijdse evaluatie wordt uitgevoerd en wat dit betekent voor het moment waarop over de toedeling van de resterende middelen wordt besloten. Ten tweede over de manier waarop Nationaal Programma Groningen invulling kan geven aan het realiseren van nog meer impact. Ten derde over hoe Nationaal Programma Groningen een rol kan spelen in de Toekomstagenda Groningen (afspraken tussen Rijk en regio om te investeren in de economische en duurzame ontwikkeling van de regio om het perspectief van bewoners verder te verbeteren). Als bovenstaande bestuursbesluiten leiden tot een aanpassing van het programmakader, zal dit ook ter besluitvorming aan de gemeenteraden in het aardbevingsgebied en Provinciale Staten worden voorgelegd.

Tot slot benadrukken wij graag dat voorop staat dat inwoners van Groningen maximaal moeten profiteren van Nationaal Programma Groningen. Niet alleen nu, maar juist ook de volgende generatie moet er nog de vruchten van kunnen plukken.

Op vrijdag 4 maart maken wij het advies van de commissie met een persbericht openbaar.

Met vriendelijke groet,

Johan Remkes
Voorzitter bestuur Nationaal Programma Groningen